

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Richardem Galisem ve věci

žalobkyně: **H. N.**
bytem X

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2024, č. j. X,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Rozhodnutím ze dne 12. 1. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žalovaná rozhodla „*ve věci žádosti o invalidní důchod*“ tak, že žalobkyni ode dne 30. 9. 2023 přiznala *starobní důchod* ve výši X Kč měsíčně, který od 1. 1. 2024 zvýšila na X Kč (základní výměra) a X Kč (procentní výměra), tj. dohromady X Kč měsíčně. V odůvodnění se žalobkyně věnovala výpočtu základní a procentní výměry důchodu a konstatovala, že nedílnou součástí rozhodnutí je připojený osobní list důchodového pojištění.
2. V záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaná změnila prvostupňové rozhodnutí tak, že výrok doplnila o větu „*Výplata starobního důchodu od data jeho přiznání nenáleží*“. Ve zbytku prvostupňové rozhodnutí potvrdila. V záhlaví

napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že rozhodla ve věci žalobkyniných námitek proti prvostupňovému rozhodnutí „o žádosti o starobní důchod“. Žalovaná napadené rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobkyně dne 7. 8. 2023 uplatnila žádost o starobní důchod s požadovaným datem přiznání od 30. 9. 2023 a žádala přiznání důchodu bez výplaty. Následně žalovaná přezkoumala výpočet výše žalobkynina starobního důchodu a neshledala žádné pochybení. Žalobkyni byly správně zhodnoceny veškeré doby pojištění. Doba vedení žalobkyně v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce byla zhodnocena v maximálním možném rozsahu 3 let, proto se celková doba pojištění započtená v prvostupňovém rozhodnutí liší od celkové doby uvedené v informačním kontu ze dne 9. 1. 2024. Vzhledem k tomu, že žalobkyně požádala o přiznání starobního důchodu bez jeho výplaty, doplnila žalobkyně výrok o větu, že výplata starobního důchodu od data jeho přiznání nenáleží.

Žaloba

3. Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně domáhá zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí.
4. Uvádí, že žalovaná k její žádosti o přiznání předčasného starobního důchodu s navrženým počátkem od 30. 9. 2023 rozhodla prvostupňovým rozhodnutím tak, že žalobkyni od tohoto data přiznala starobní důchod. V rubrice žalovaná specifikovala prvostupňové rozhodnutí tak, že ho vydává k žalobkynině žádosti o důchod invalidní. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala námitky, neboť pro ni bylo nesrozumitelné. Již dne 15. 8. 2023 totiž žalobkyně požádala i o zvýšení invalidního důchodu. V námitkách žalobkyně na doporučení pracovnice žalované (pro kterou bylo prvostupňové rozhodnutí také nesrozumitelné), žalobkyně vyjádřila nesouhlas toliko s vypočtenou částkou důchodu. Žalobkyně byla na pochybách, ke kterému důchodu se výpočet váže a v obavách, že jí v důsledku námitek, v nichž jednotlivé druhy důchodu nedokázala rozlišit, nakonec nebude přiznán žádný.
5. Dne 13. 2. 2024 žalobkyně obdržela posudek o invaliditě vypracovaný k její žádosti o zvýšení invalidního důchodu se závěrem, že od 15. 8. 2023 je invalidní ve druhém stupni (zejména z důvodů popsaných v psychiatrické zprávě ze dne 15. 8. 2023 a ve zprávách popisujících stav žalobkynina pohybového aparátu). Žalobkyně měla za to, že došlo k nápravě a je nesporné, že pobírá invalidní důchod ve výši podle prvostupňového rozhodnutí a o předčasném starobním důchodu již nebude jednáno. Napadeným rozhodnutím žalovaná potvrdila prvostupňové rozhodnutí se změnou ve výplatě starobního důchodu, která žalobkyni ode dne přiznání nenáleží. Žalobkyně obdržela i vyúčtování důchodu ze dne 29. 2. 2024 (včetně „nedoplatku“), z nějž žalobkyni není zřejmé, o jaký důchod se jedná a jaký důchod nakonec pobírá. Pouze dovozuje, že jde nakonec o invalidní. Od žalované požadovala vysvětlení, avšak reakci dodnes nemá. Žalobkyně nebyla v době podávání žádostí, přijímání rozhodnutí a seznamování se s nimi schopna zcela pochopit jejich obsah pro svůj zhoršený duševní stav. Šlo o komplikovaná rozhodnutí bez jasnější specifikace toho, co bylo jejich předmětem. Žalobkyniny žádosti se prolínaly stejně jako rozhodování žalované. Správní žalobou se žalobkyně domáhá napravení a objasnění její účasti na důchodovém systému. Má zájem na tom, aby zůstala poživatelkou invalidního důchodu a byla zrušena všechna rozhodnutí o starobním důchodu.

Vyjádření žalované

6. Žalovaná navrhuje zamítnutí žaloby.

7. Uvádí, že žalobkyně byla ode dne 16. 3. 2012 poživatelkou invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně. Dne 7. 8. 2023 uplatnila žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku s požadovaným datem přiznání od 30. 9. 2023. O této žádosti rozhodla žalovaná prvostupňovým rozhodnutím. Žalovaná připouští, že v záhlaví nesprávně uvedla „*ve věci žádosti o invalidní důchod*“, avšak ze samotného data přiznání i označení dávky v odůvodnění („*starobní*“ důchod) lze dovodit, že se nejednalo o zvýšení již vypláceného invalidního důchodu. Dne 26. 1. 2024 žalovaná obdržela žalobkyniny námitky proti prvostupňovému rozhodnutí. Žalobkyně namítala rozsah zhodnocené doby pojištění a vypočítanou výši důchodu. O námitkách žalovaná rozhodla napadeným rozhodnutím tak, že ponechala důchod přiznaný od 30. 9. 2023, ovšem bez výplaty, jak žalobkyně v žádosti požadovala. V mezidobí dne 2. 2. 2024 byla žalobkyni doručena žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu. Přílohou byl posudek o invaliditě ze dne 21. 1. 2024, podle něž byla žalobkyně od 15. 8. 2023 shledána invalidní ve druhém stupni. Na jeho základě žalovaná vydala dne 20. 2. 2024 rozhodnutí, jímž zvýšila žalobkynin invalidní důchod. Žalovaná tak veškerým žalobkyniným žádostem a námitkám vyhověla. Teprve dne 4. 3. 2024 bylo žalované doručeno podání žalobkyně, v němž výslovně uvádí, že bere zpět žádost o starobní důchod.
8. Dále žalovaná konstatuje, že pro řízení o přiznání dávky důchodového pojištění platí striktně zásada dispozitivity. Dávkové plnění nelze účastníkovi vnutit a od jeho vůle se odvíjí, jaká dávka a od kdy mu bude přiznána. Podle těchto zásad žalovaná postupovala i v případě žalobkyně, která požadovala přiznat starobní důchod před dosažením důchodového věku od 30. 9. 2023. V námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí žalobkyně výslovně neuvedla, že žádost o starobní důchod bere zpět, ale naopak požadovala ponechání starobního důchodu bez výplaty. Námitkám žalovaná vyhověla. Po obdržení rozhodnutí o zvýšení invalidního důchodu žalobkyně projevila svou vůli vzít zpět žádost o starobní důchod podle § 66 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Učinila tak ovšem po uplynutí lhůty dle tohoto ustanovení, resp. § 86 odst. 4 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
9. Prvostupňové rozhodnutí nemá žalovaná za nepřezkoumatelné, k čemuž odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 8. 7. 2011, č. j. 3 Ads 47/2011 – 74.

Replika

10. V replice žalobkyně setrvává na tom, že v prvostupňovém rozhodnutí byl nesprávně označen druh důchodu. Z odůvodnění rozhodnutí žalované žalobkyně nemohla dovodit, který z důchodů žalovaná posuzovala a o kterém rozhodovala, jak a proč. Stav považuje za zmatečný, a to i z důvodu svých psychických potíží.
11. Žalovaná podle žalobkyně uznala své pochybení při nesprávném označení důchodu, které „*nastartovalo*“ žalobkynino nepochopení toho, jak měla dále postupovat při uplatňování svých práv na úseku důchodového pojištění. Žalobkyni se nedostalo odborné pomoci ze strany žalované, byť se na ni s důvěrou obracela. Žalobkyniny námitky reagovaly na nesprávně označené prvostupňové rozhodnutí. O této vadě žalobkyně nevěděla a nepochybovala o správnosti tohoto rozhodnutí. Proto se v jejích námitkách prolíná vyjádření nesouhlasu se starobním i invalidním důchodem. Žalobkyně namítala nesprávnost v provedeném výpočtu „*nějaké*“ dávky důchodu. Námitky žalobkyně vypracovala s pomocí pracovnice žalované s tím, že se ohradila proti nízké výši důchodu. Následně očekávala nový

výpočet některého z důchodů (ať už předčasného starobního či invalidního). Uznání zásadní nesprávnosti v označení důchodu žalobkyně zaznamenala až ve vyjádření v žalobě. Žádné opravné rozhodnutí, na které by mohla reagovat, žalobkyně neobdržela. Žalovaná vyhověla námitkám žalobkyně, které si ale vyložila po svém tak, že žalobkyni ponechala starobní důchod, avšak nově bez výplaty. Žalobkyně nepožádala o starobní důchod, ale předčasný, který chtěla námitkami zrušit jako nevýhodný. Terminologii pro sepsání námitek jí poradila pracovnice žalované. Z opatrnosti žalobkyně ještě dne 29. 2. 2024 vzala zpět žádost o předčasný starobní důchod.

12. Žalobkyně má za to, že poučení o tom, jak má postupovat, přichází ze strany žalované pozdě. Žalobkyně je nedostala, byť o ně žádala. Problematika důchodových dávek není jednoduchá. Tiskopis žádosti o dávku důchodového zabezpečení neobsahuje žádné poučení o průběhu řízení, prokazování rozhodných skutečností, dispozicích s řízením či následcích uplatnění formuláře. Zásada dispozitivity je namíste, pokud je o ní účastník předem informován. Fyzické osobě nelze dávky vnucovat, ale postačí poučení o možnosti včasného zpětvzetí žádosti o dávku. Žalobkyni byla dávka předčasného důchodu vnucena proti její pravé a svobodné vůli, a zároveň jí není vyplácena. Pro žalobkyni jde o stav obtížně udržitelný, aktuálně zcela bezvýznamný a do budoucna poškozující. Teprve ve vyjádření k žalobě bylo žalobkyni objasněno, že se jí předčasný starobní důchod oproti době, kdy o něj žádala, „výrazně krátí“. Pokud by žalobkyně požádala o starobní důchod až po dovršení důchodového věku, měla by nárok na vyšší dávku, na což ale nebyla žalovanou upozorněna. To je hlavní důvod, proč se žalobkyně domáhá svých práv u soudu. Žalované by měla být vlastní zásada předvídatelnosti a poučování.
13. Přiznaný předčasný důchod není v zájmu žalobkyně. Je tak nízký, že až jej žalobkyně bude v budoucnu pobírat, bude nucena žádat o sociální dávky na základní životní potřeby i náklady spojené s jejím zdravotním stavem. Žalobkyně si navíc nebude moci přivydělávat nad 100 000 Kč ročně. Napadené rozhodnutí je vůči žalobkyni nespravedlivě tvrdé a omezuje žalobkyni ve výběru dávek, na kterou jí vznikne v budoucnu nárok.
14. Odkazy žalované na judikaturu jsou starého data a je otázkou, zda je lze aplikovat po různých novelách. Pravidla důchodové politiky dozrávají soustavně mnoha změn. Tímto značně nepřehledným stavem by neměly být znevýhodňovány fyzické osoby žádající o dávky, na které jim vznikl nárok, nebo jim nárok ve vyšší míře teprve vznikne. Rozhodnutí o důchodu, který žalobkyně nemůže čerpat, je nelogické.

Posouzení věci

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, je včasná a splňuje všechny formální požadavky na ni kladené. Poté přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, v rozsahu napadených výroků a v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
16. V samotné žalobě uplatila žalobkyně v podstatě jediný žalobní bod. Prvostupňové rozhodnutí má za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť v záhlaví se uvádí, že žalovaná rozhodla ve věci „invalidního“ důchodu, zatímco ve výroku žalovaná přiznala žalobkyni starobní důchod. K tomu žalobkyně argumentuje svým zhoršeným zdravotním stavem, pro nějž nebyla schopna pochopit obsah rozhodnutí žalované, a žádá „objasnění“ své „účasti na důchodovém systému“.

17. Napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Z judikatury NSS plyne, že nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí lze spatřovat tam, kde není možné seznat, jak správní orgán vlastně rozhodl, tj. např. při absenci výroku rozhodnutí, nedostatečném jazykovém vyjádření výroku rozhodnutí případně jeho vnitřní rozpornosti. Musí se tedy jednat o takové vady rozhodnutí, které brání porozumět výroku rozhodnutí (viz např. bod 15 rozsudku NSS ze dne 3. 3. 2023, č. j. 5 As 66/2022 – 23). Současně ale platí, že rozhodnutí nemůže být nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost tehdy, je-li rozpor v něm odstranitelný výkladem, tj. nebudou-li po interpretaci napadeného rozhodnutí jako celku – s přihlédnutím k obsahu spisu a k úkonům správních orgánů a účastníků – pochyby o jeho významu (viz rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2006, č. j. 1 Afs 38/2006 – 72).
18. Soud souhlasí s žalobkyní, že prvostupňové rozhodnutí *samo o sobě* skutečně vyvolává pochybnost o tom, v jaké věci vlastně žalovaná rozhodla. V záhlaví se uvádí, že se žalovaná rozhodla ve věci žádosti o *invalidní* důchod, avšak ve výroku žalovaná žalobkyni přiznává *starobní* důchod a vyčísľuje jeho výši. V odůvodnění se pak hovoří toliko obecně o „*důchodu*“ bez specifikace druhu. Žalobkyně též správně poukazuje na to, že v době vydání prvostupňového rozhodnutí (12. 1. 2024) probíhalo u žalované jak řízení o starobním důchodu (před dosažením důchodového věku), tak invalidním důchodu. Žalobkyně totiž dne 16. 10. 2023 podala žádost o zvýšení invalidního důchodu, o které bylo v prvním stupni rozhodnuto až dne 20. 2. 2024. Za dané situace tak žalobkyně skutečně mohla být prvostupňovým rozhodnutím zmatena v tom smyslu, že nebylo zřejmé, zda žalovaná rozhodla o její žádosti o starobní či invalidní důchod (jeho zvýšení).
19. Na druhou stranu, žalovaná následně k žalobkyniným námitkám proti prvostupňovému rozhodnutí vydala napadené rozhodnutí, z něž je již zcela jasné, že prvostupňové rozhodnutí se týkalo žádosti o *starobní* důchod. V záhlaví napadeného rozhodnutí žalovaná identifikovala právě prvostupňové rozhodnutí (dnem vydání a číslem jednacím) a jednoznačně vyjádřila, že jím rozhodovala o žádosti o starobní důchod. Ve výroku již také hovoří pouze o starobním důchodu, a i v odůvodnění se v souladu s tím zabývá výpočtem výše starobního důchodu před dosažením důchodového věku. Byť by samozřejmě bylo vhodnější, pokud by žalovaná změnila prvostupňové rozhodnutí [§ 88 odst. 8 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu] tak, že jím bylo rozhodnuto ve věci žádosti o starobní důchod, podstatné je, že s přihlédnutím k obsahu napadeného rozhodnutí již nepřetrvávají žádné pochybnosti o významu prvostupňového rozhodnutí (viz výše citovaná judikatura). Jinými slovy, jsou-li obě rozhodnutí čtena jako jeden celek (viz např. bod 25 rozsudku NSS ze dne 21. 3. 2018, č. j. 7 As 3/2018 – 36; soud si je vědom toho, že tato judikatura se primárně vztahuje k nedostatkům odůvodnění, není však důvod z ní nevycházet ani nyní), je nepochybné, čeho se týkala: žádosti o starobní důchod (před dosažením důchodového věku).
20. Ostatně žalobkyně v námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí ani nenamítala, že by bylo nesrozumitelné (navzdory tomu, co naznačuje v bodě 2 žaloby), a ani z nich není zřejmé, že by snad žalobkyně nevěděla, proti jakému rozhodnutí námitky podává (zda proti rozhodnutí o invalidním nebo starobním důchodu). V námitkách dokonce jasně píše, že je podává proti prvostupňovému rozhodnutí (které identifikuje dnem vydání a číslem jednacím) „o *předčasný starobní důchod*“ (zvýraznil soud) s tím, že žádost podala dne 30. 9. 2023 s datem přiznání bez výplaty z důvodu nerozhodnutí stupně invalidity. Následně formuluje samotné námitky spočívající v nesouhlasu s výší přiznaného důchodu

a nezapočtení dob pojištění dle informativního výpisu konta. Žalované tedy ani nelze vytýkat, že se v odůvodnění napadeného rozhodnutí k nesrozumitelnosti prvostupňového rozhodnutí výslovně nevyjádřila.

21. Žalobkyně argumentuje tím, že rozhodnutí žalované jsou komplikovaná a pro svůj zhoršený duševní zdravotní stav nebyla schopna pochopit jejich obsah. Z posudku o invaliditě ze dne 22. 1. 2024 přitom plyne, že žalobkyně opravdu trpí duševní poruchou (depresivní poruchou ve středně těžké fázi) a od 15. 8. 2023 došlo ke zhoršení jejího zdravotního stavu.
22. Ani tato skutečnost ale podle soudu nemůže nic změnit na shora uvedeném. Prvostupňové rozhodnutí totiž je samo o sobě skutečně nesrozumitelné, a to i pro osobu, která žádnou duševní poruchou netrpí. Proti srozumitelnosti napadeného rozhodnutí, které následně obsah prvostupňového rozhodnutí vyjasnilo, ovšem již žalobkyně v žalobě žádné námitky nevznáší. Žalobkyně ani nenamítá, že jí měla žalovaná ustanovit v průběhu řízení opatrovníka z některého z důvodů podle § 32 odst. 2 správního řádu, aby jejím rozhodnutím porozuměla a mohla řádně hájit svá práva. Ani pokud by ale soud takto její námitky stran zhoršeného duševního stavu pochopil, nebyl by naplněn žádný z důvodů uvedených v tomto ustanovení, které teoreticky připadají v úvahu. Žalobkyně netvrdí a z obsahu správního spisu ani neplyne, že by byla omezena ve svéprávnosti, a tedy i procesní způsobilosti, aniž by současně měla zákonného zástupce [§ 32 odst. 2 písm. a) správního řádu], popř. o jejím omezení alespoň bylo vedeno řízení před civilním soudem (rozsudek NSS ze dne 22. 6. 2011, č. j. 6 Ads 23/2011 – 60). Duševní poruchu pak nelze považovat za jinou „*právní*“ překážku, která by jí bránila v řízení činit úkony [§ 32 odst. 2 písm. b) správního řádu]. Žalobkyně ani nebyla stížena *přechodnou* duševní poruchou, která by jí v řízení před žalovanou bránila jednat [§ 32 odst. 2 písm. g) správního řádu]. Žalobkyně v řízení před žalovanou v žádném ze svých úkonů ani nenaznačila, že by takovou poruchou trpěla a z obsahu jejích podání (žádosti, námitky) se ani nejeví, že by nebyla v řízení schopna samostatně jednat. V námitkách toliko nesouhlasila s výší vypočítaného důchodu a nezapočtením všech dob pojištění dle informativního výpisu konta. Dokonce se ani nezmiňovala o tom, že by prvostupňovému rozhodnutí neporozuměla, jak bylo výše uvedeno. Jedinou indicií, která mohla zavdat k úvahám o nutnosti ustanovení opatrovníka, tak byly lékařské posudky o invaliditě, včetně shora zmíněného posudku 22. 1. 2024. Duševní porucha, kterou tohoto posudku žalobkyně trpěla, tj. středně těžká depresivní porucha, je ale zjevně trvalého (nebo minimálně nikoliv jen přechodného) rázu. Byla totiž shledána rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který ze své definice musí trvat alespoň jeden rok (nebo to alespoň lze předpokládat, § 26 zákona o důchodovém pojištění). Ostatně, pro stejnou diagnózu (středně těžká depresivní porucha) byla žalobkyně shledána invalidní již v posudku ze dne 17. 8. 2022 (byť jen v prvním stupni, nynější zvýšení stupně invalidity bylo nicméně důsledkem aplikace § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., tj. existencí dalších zdravotních postižení s vlivem na pracovní schopnost žalobkyně), což potvrzuje, že nešlo (jen) o *přechodnou* duševní poruchu. Pokud tedy žalovaná *jen na základě posudků*, a navíc bez jakékoliv indicie o tom, že duševní porucha žalobkyni jakkoliv omezuje v samostatném jednání v řízení, neshledala důvod k ustanovení opatrovníka, nevidí v tom soud žádné pochybení. Znova je třeba zdůraznit, že žalobkyně nic takového ani nenavrhla a ani nyní v řízení před soudem to výslovně nenamítá.
23. Tvzení žalobkyně v replice o tom, že o vadě spočívající v nesrozumitelnosti prvostupňového rozhodnutí nevěděla, je nepodstatné. Rozhodující je, že ji žalovaná napravila v napadeném rozhodnutí, byť žalobkyně příslušnou námitku výslovně

neuplatnila. Žalobkyně pak mohla v žalobě věcně argumentovat proti celému obsahu napadeného rozhodnutí (opět je třeba zopakovat, že vůči jeho srozumitelnosti žádné výhrady nevznáší). Že tak neučinila a své věcné námitky vyjádřila až v replice, a tedy opožděně (viz níže) jde jen k její tíži. Navíc, jak je patrné z obsahu námitek proti prvostupňovému rozhodnutí, není ani pravda, že by se její námitky „*prolínaly*“ (v tom smyslu, že by žalobkyně nevěděla, zda napadá rozhodnutí o invalidním nebo starobním důchodu): v námitkách proti prvostupňovému rozhodnutí poukazuje na přehled dob z informativního výpisu konta, který se zjevně týká právě starobního důchodu (obsahuje přehled dob pojištění, náhradních dob, vyloučených dob či vyměřovacích základů); a označuje prvostupňové rozhodnutí jako rozhodnutí „*o předčasný starobní důchod*“ s tím, že žádala o jeho přiznání bez výplaty (což odpovídá obsahu žádosti) z důvodu nerozhodnutí stupně invalidity (prvostupňové rozhodnutí tedy evidentně nepovažovala za rozhodnutí o invalidním důchodu). Žalobkyni ani nelze přisvědčit v tom, že by se nedočkala nového výpočtu důchodu – přesně to je totiž obsahem napadeného rozhodnutí. Žalovaná v něm opět a podrobněji vypočítala výši žalobkynina starobního důchodu před dosažením důchodového věku (tj. „*předčasný*“ starobní důchod) a zdůvodnila rozdíly oproti informativnímu výpisu. Pokud pak žalovaná namítá, že žalovaná uznala chybu v označení důchodu až ve vyjádření v žalobě a žalobkyně neobdržela žádné „*opravné rozhodnutí*“, na něž by mohla adekvátně reagovat, lze jen dodat, že nepřezkoumatelnost prvostupňového rozhodnutí žalobkyně namítá v žalobě. Není tedy zřejmé, na co dle jejího názoru nemohla „*adekvátně reagovat*“ (a co by na tom změnilo vydání „*opravného rozhodnutí*“). Soud tedy pouze opakuje, že obsah prvostupňového rozhodnutí byl jasný již ve spojení s napadeným rozhodnutím, proti němuž tak mohla žalobkyně posléze v žalobě vznášet veškeré věcné námitky.

24. Soud se nemůže zabývat zbývajícími námitkami žalobkyně obsaženými v replice. Podle § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s. lze žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Replika ovšem byla soudu doručena až dne 24. 5. 2024, tj. až po jejím uplynutí. Jak již bylo výše uvedeno, v samotné žalobě žalobkyně uplatnila pouze námitku nesrozumitelnosti prvostupňového rozhodnutí, ve vztahu ke které argumentovala i svým zhoršeným duševním stavem – na což ostatně výslovně sama poukazuje v úvodní části repliky. Námitky obsažené v replice, které se týkají zejména toho, že se žalobkyni nedostalo odborné pomoci ze strany žalované; žalovaná si žalobkyniny námitky nesprávně „*vyložila po svém*“, tj. nikoliv jako zpětvzetí; žalobkyně ve skutečnosti chtěla „*zrušit*“ starobní důchod jako nevýhodný; či ji žalovaná nedostatečně poučila o možnosti zpětvzetí a o tom, že kdyby o důchod požádala až po dovršení důchodového věku, byl by výrazně vyšší; jsou zcela nové (nejde jen o rozvinutí dosavadního žalobního bodu nepřezkoumatelnosti) a nelze k nim proto přihlížet.

Závěr a náklady řízení

25. S ohledem na shora uvedené závěry soud žalobu zamítl jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
26. Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť se má za to, že účastnice s takovým postupem souhlasily (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Nařízení jednání nebylo potřebné ani k provádění dokazování. Některé z navržených důkazů (prvostupňové a napadené rozhodnutí, žalobkyniny námitky ze dne 24. 1. 2024, posudek o invaliditě ze dne 22. 1. 2024 a žalobkynino podání ze dne 29. 2. 2024) jsou součástí správního spisu. Seznámení se s obsahem správního spisu podle judikatury nevyžaduje provádění dokazování (srov. např. rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2015, č. j. 7 As 83/2015 – 56, nebo ze dne 29. 1. 2009,

č. j. 9 Afs 8/2008 – 117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Ostatní důkazy byly navrženy k prokázání skutečností, které již byly spolehlivě prokázány obsahem správního spisu, popř. nebyly rozhodné k posouzení žalobních bodů. Podání žádosti o předčasný starobní důchod již bylo prokázáno samotnou žádostí (včetně data uplatnění, za který žalovaná dle obsahu žádosti považovala již den 7. 8. 2023, a nikoliv až den 30. 9. 2023, jak nesprávně uvádí žalobkyně v žalobě; tato dílčí skutečnost ale ani nebyla pro posouzení žalobních bodů podstatná), která je obsahem správního spisu. Nebylo tedy nutné provádět důkaz listinou o uplatnění nároku na starobní důchod. Odpověď žalované na uplatnění nároku na starobní důchod nebyla pro posouzení žalobních bodů podstatná a žalobkyně z ní ani žádné konkrétní skutečnosti nedovozuje. Oznámení o vyúčtování důchodu se týká stavu až po vydání napadeného rozhodnutí, takže není relevantní (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), a rozpis výpočtu doplatku (na druhé straně) je součástí správního spisu. I kdyby navíc toto oznámení nepřispělo k vyjasnění obsahu prvostupňového rozhodnutí – což je (zřejmě) podstatou žalobkyniny argumentace ve vztahu k této listině – rozhodující je, že samo napadené rozhodnutí již dříve odstranilo jeho nesrozumitelnost (viz výše bod 19). Oznámení tedy neprokazuje žádnou skutečnost, která by byla důležitá pro posouzení žalobních bodů. Konečně skutečnost, že se žalobkynin duševní stav zhoršil v době řízení před žalovanou, již byla spolehlivě prokázána posudkem o invaliditě ze dne 22. 1. 2024. Proto nebylo nutné provádět důkaz lékařskou zprávou ze dne 4. 4. 2024.

27. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně, která byla z procesního hlediska neúspěšná, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná, byť byla naopak plně úspěšná, taktéž nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť projednávaná věc je věcí důchodového pojištění. Soud proto rozhodl tak, že žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 2. července 2024

Richard Galis v. r.
samosoudce